

עסקים חברתיים בישראל: הבשורה והאתגרים

פרופ' בני גדרון

- מטרת העסק היא חברתית/סביבתית/חינוכית (ולא מיקסום רווחים לבעלים)
- העסק הוא בר-קיימא, אינו עושה שימוש בפילנתרופיה
- המשקיעים מקבלים את השקעתו/ם בחזרה ללא רווח
- לאחר החזר ההשקעה הרווחים מופנים לקידום המטרה החברתית
- לעסק מודעות סביבתית
- העסק משלם משכורות המקובלות בענף (ומציע לעובדיו סביבת עבודה טובה)

**ששת המרכיבים של עסק חברתי
(לפי מ. יונוס)**

- ארגון שלו מטרות חברתיות/סביבתיות העושה שימוש במתודולוגיות עסקיות כדי להשיגן
- נמצא במרכז הרצף של שילוב פעילות עסקית וחברתית: בקצה האחד של הרצף פעילות חברתית של עסקים, בקצה השני פעילות עסקית של עמותות.
- בעסקים חברתיים יש שילוב מוחלט עם דגש שווה על שתי האוריינטציות שתלויות זו בזו.
- יוצר סוג ארגון חדש, ארגון כילאים (היברידי), בעל מאפיינים ייחודיים, היגיון פנימי משלו, עם השלכות לצורות הניהול

מאפיינים נוספים

- לעובדים (חלקם מועסקים לראשונה בחייהם): תחושת העצמה, אתגר ושוויון.
 - למשקיעים/בעלים: תרומה לחברה באמצעות כלי המוכר לו היטב
 - לחברה/מדינה: (1) חיסכון כספי - ממקבלי קצבאות למשלמי מיסים; (2) אינטגרציה בחברה של אוכלוסיות שוליים
 - למגזר העסקי: יצירת סוג חדש של עסקים שאינם מבוססים על מיקסום רווחים של בודדים
 - ליזמים החברתיים: אתגר מציאת נישות שבהן ניתן לקדם מטרות חברתיות/סביבתיות על בסיס עסקי לאורך זמן
 - לעולם הפילנתרופיה: מסר של שינוי בכללי המשחק - השקעה במקום תרומה עם כל הסמלים הנלווים.
- יחד עם זאת – לא לכל בעיה חברתית יש פתרון בעסק חברתי; לא סוף עידן הפילנתרופיה

עסקים חברתיים: הבשורה

- משפטי: יש צורך בפיתוח מעמד משפטי לעסקים חברתיים שיעניק להם הטבות (כגון הנחות במס) שיאפשרו להם להתחרות בשוק תוך התחשבות בהוצאותיהם הנוספות בגין מטרותיהן החברתיות.

- מימוני: יש לפתח כלים פיננסיים, פרטיים וציבוריים, לעידוד השקעות בעסקים חברתיים

- ניהולי: יש לפתח מסגרות הכשרה של מנהלי עסקים חברתיים ותמיכה בהם

עסקים חברתיים בישראל: האתגרים